

Σκοπός της παλαμικής διδασκαλίας είναι η άμυνα της πραγματικότητας της χριστιανικής εμπειρίας (Alexander Milenkovits, Θεολόγος)

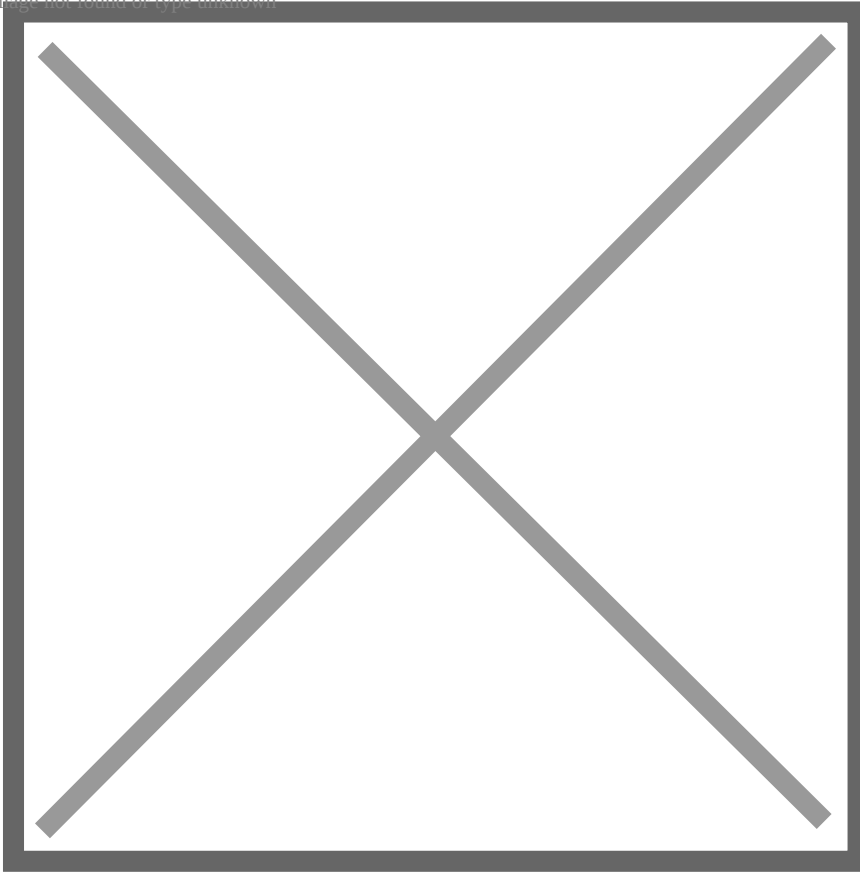
/ [Πεμπτουσία](#)

Ο Βαρλαάμ δίνει την προσοχή σε ορισμένες συνέπειες, όπως τον κίνδυνο πολυθείας, στην περίπτωση που υπάρξουν τόσες πολλές άναρχες δυνάμεις, η της δυθείας, στην περίπτωση που θεωρήσουμε τις δυνάμεις ενωμένες και διακρίνουμε άναρχη ουσία και άναρχη ενέργεια [100]. Άναρχες αναφέρει ο Παλαμάς είναι οι δυνάμεις του Θεού, οι οποίες συνυπάρχουν αιώνια, όπως η προνοητική δύναμη, η προγνωστική δύναμη, όχι όμως και οι επιμέρους πρόνοιες, προγνώσις και θέλησις

[101]. Το επιχείρημα αυτό συνεχίζεται και στο τρίτο βιβλίο.

Image not found or type unknown

Ο Βαρλαάμ απέρριπτε μέθεξη της χάριτος και θεωρούσε σύμφωνα με τον Παλαμά αιρετικό και Μασσαλιανό τον Γρηγόριο Νύσσης ο οποίος ομιλεί για αυτήν. Αν έβλεπαν τον Θεό οι άνθρωποι θα γίνονταν άγγελοι, αλλά ο καλύτερος από εμάς απέχει πολύ από τον κατώτερο των αγγέλων. Να γινόμασταν ακόμα και άγγελοι η κατάσταση δεν θα άλλαζε, εφόσον ούτε αυτοί βλέπουν τον Θεό. Ο Παλαμάς απαντά, ότι αν ο βασιλιάς επιτρέψει σε στρατιώτη να του μιλήσει κατά πρόσωπο, ο στρατιώτης δεν προάγεται σε στρατηγό. Ο Μωϋσής που αξιώθηκε να δει τον Θεό δεν έγινε όμως άγγελος [102]. Προς αποφυγή της παραπάνω συνέπειας ο Βαρλαάμ θεωρούσε κάθε ενέργεια κτιστή, αλλά η ουσία, της οποίας οι ουσιώδεις ενέργειες θα ήταν κτιστές, θα ήταν και αυτή κτιστή [103]. Σύμφωνα με τον Παλαμά η κατανόηση των ενεργειών έχει να κάνει με τον σχεσιακό τους χαρακτήρα, κάτι που τελικά θα εκφρασθεί ως εκκλησιαστικός πυρήνας της μετοχής. Εάν η ενέργεια υφίσταται μόνο ως αναλογική συν-ενέργεια, αυτή η συν-ενέργεια δεν αναφέρεται μόνο στην κάθετη σχέση μετά του Θεού, αλλά επίσης και στην οριζόντια σχέση μεταξύ των πλασμάτων [104]. Κατά τον Μέγα Βασίλειο, ο Θεός δεν κοινωνεί προς το κτιστό κόσμο κατ'ουσίαν, αλλά κατ'ενέργεια οφείλεται ακριβώς εις την οντολογικήν διαφορά της ουσίας αυτού και της ουσίας των κτιστών όντων. Ο κτιστός κόσμος δεν προήλθε εις το είναι εκ της ουσίας του Θεού, αλλά εκ του μη όντος διά μόνης της βούλησής Του, η όλη οντολογική υπόσταση του κόσμου

εξαρτάται από τις ενέργειες του Θεού, οι οποίες εκφράζουν την βούληση του [105].

Ο τελικός σκοπός της θεολογικής διδασκαλίας του Αγίου Γρηγορίου είναι η άμυνα της πραγματικότητας της χριστιανικής εμπειρίας. Η σωτηρία είναι μια αληθινή αναγέννηση (ανανέωση) του ανθρώπου. Η αναγέννηση αυτή επιτυγχάνεται όχι μέσα από τις ανθρώπινες φυσικές ενέργειες, αλλά διαμέσου της Θεϊκής παρέμβασης, ο οποίος συναντά τον άνθρωπο και τον δέχεται στην αληθινή και συνεχώς κοινωνία μαζί Του [106].

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές: